

Ældre @ Sagen

DIALOGMØDER SEPTEMBER 2019

Det vigtigste på ældreområdet lige nu

Bjarne Hastrup
Adm. direktør i Ældre Sagen

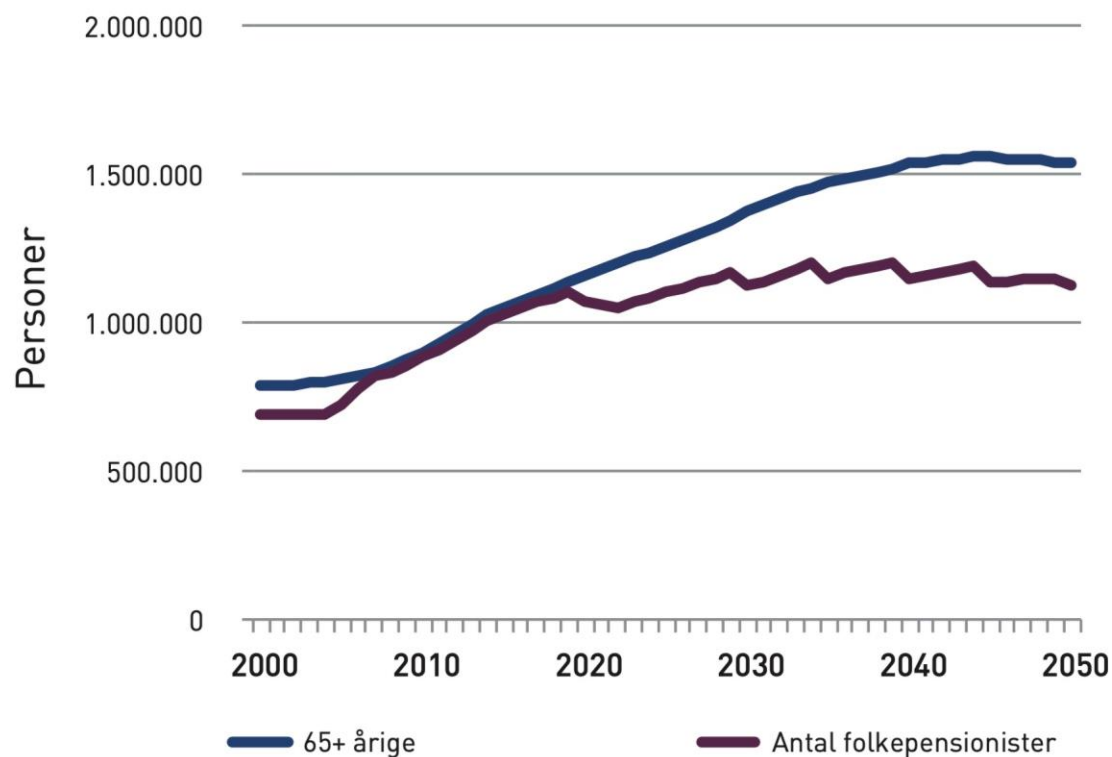
Møder med den nye regering

- Vi har holdt møder med:
- Sundheds- og ældreminister Magnus Heunicke
- Beskæftigelsesminister Peter Hummelgaard
- Transport- og boligminister Kaare Dybvad
- Skatteminister Morten Bødskov
- Finansminister Nicolai Wammen

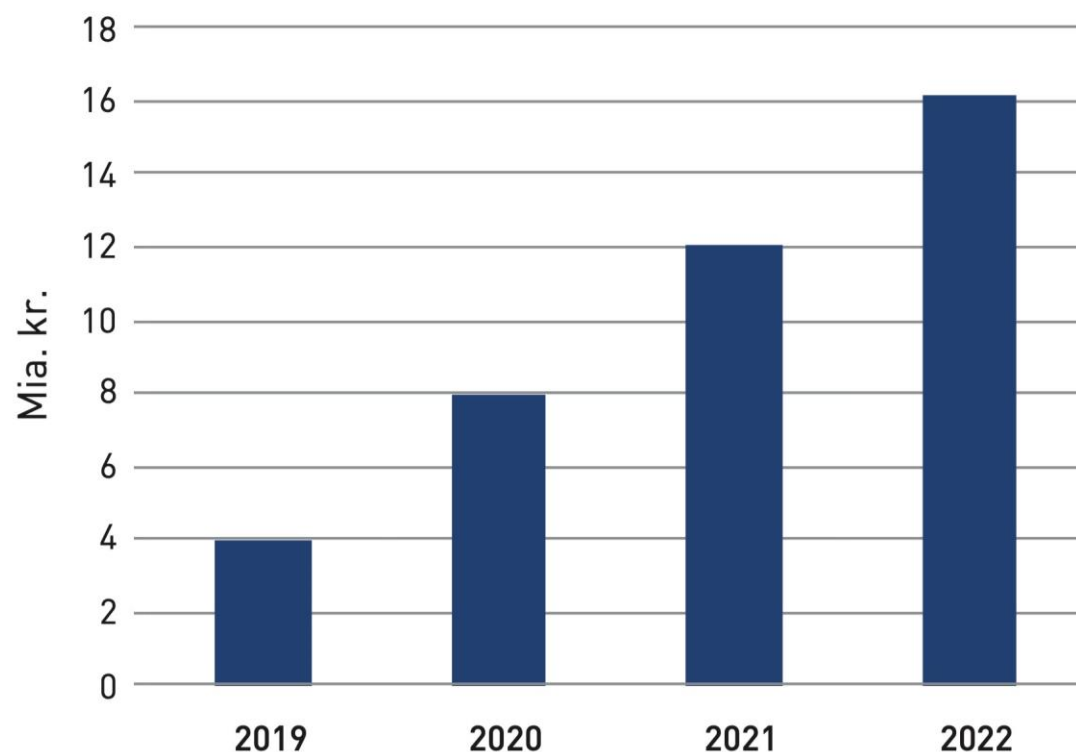
Der kommer ikke flere folkepensionister

FLERE ÆLDRE MEN IKKE FLERE FOLKEPENSIONISTER – FORDI PENSIONSALDEREN STIGER

Udviklingen i 65+ årige og antal folkepensionister

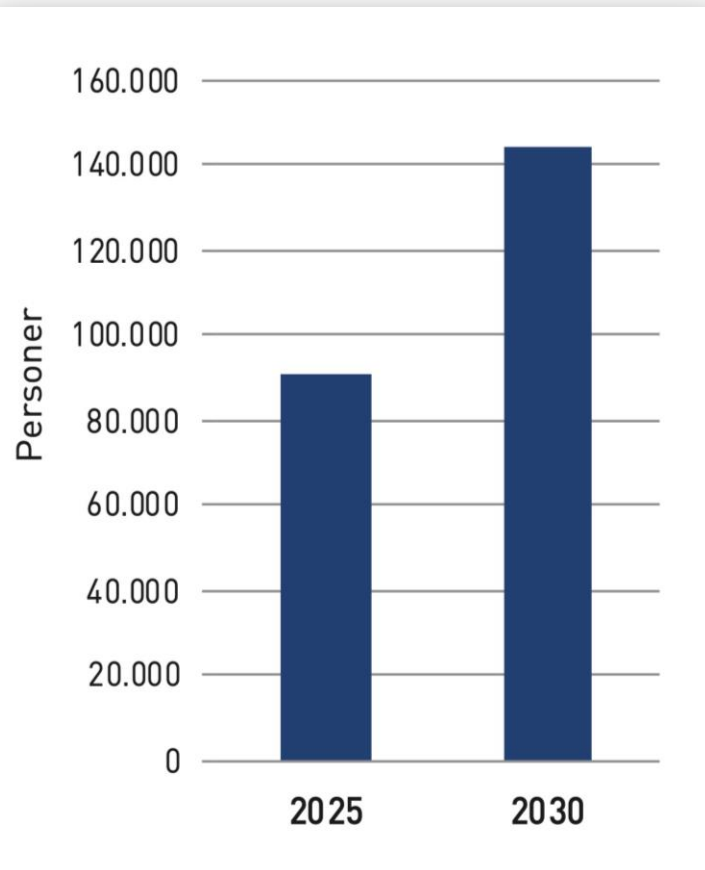

Årlige mindreadgifter til folkepension sfa. senere tilbagetrækning

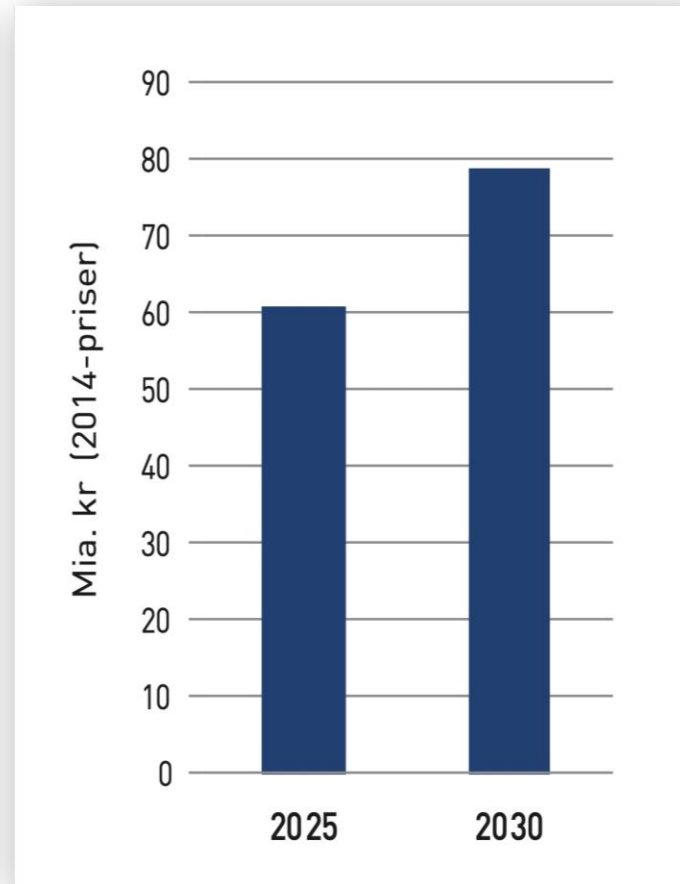

Senere tilbagetrækning giver stort bidrag til dansk økonomi

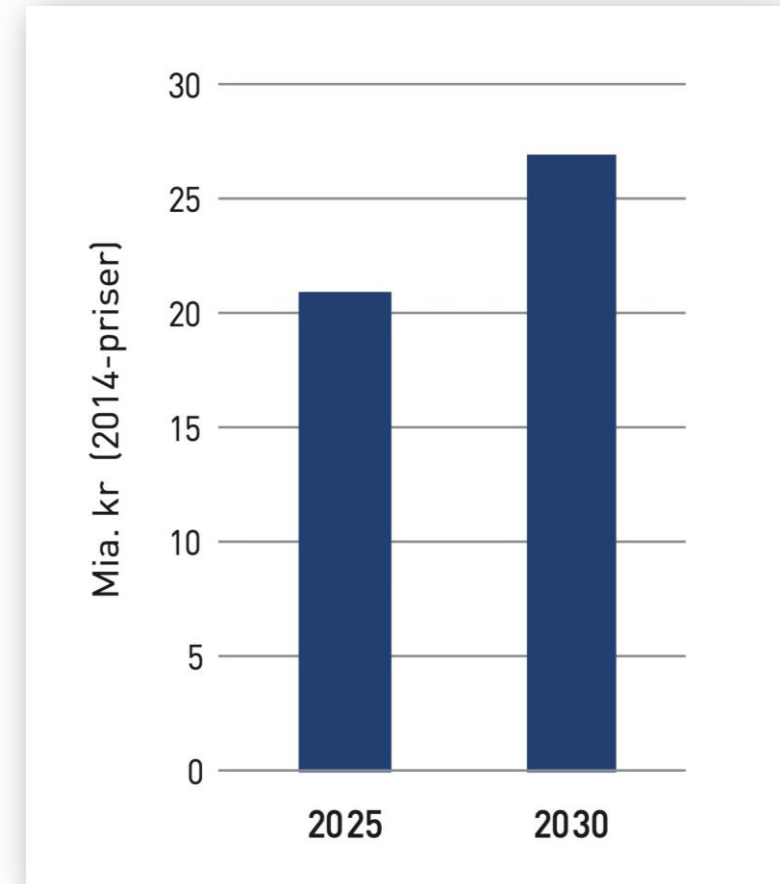
Effekten på arbejdsstyrken

Effekten på BNP

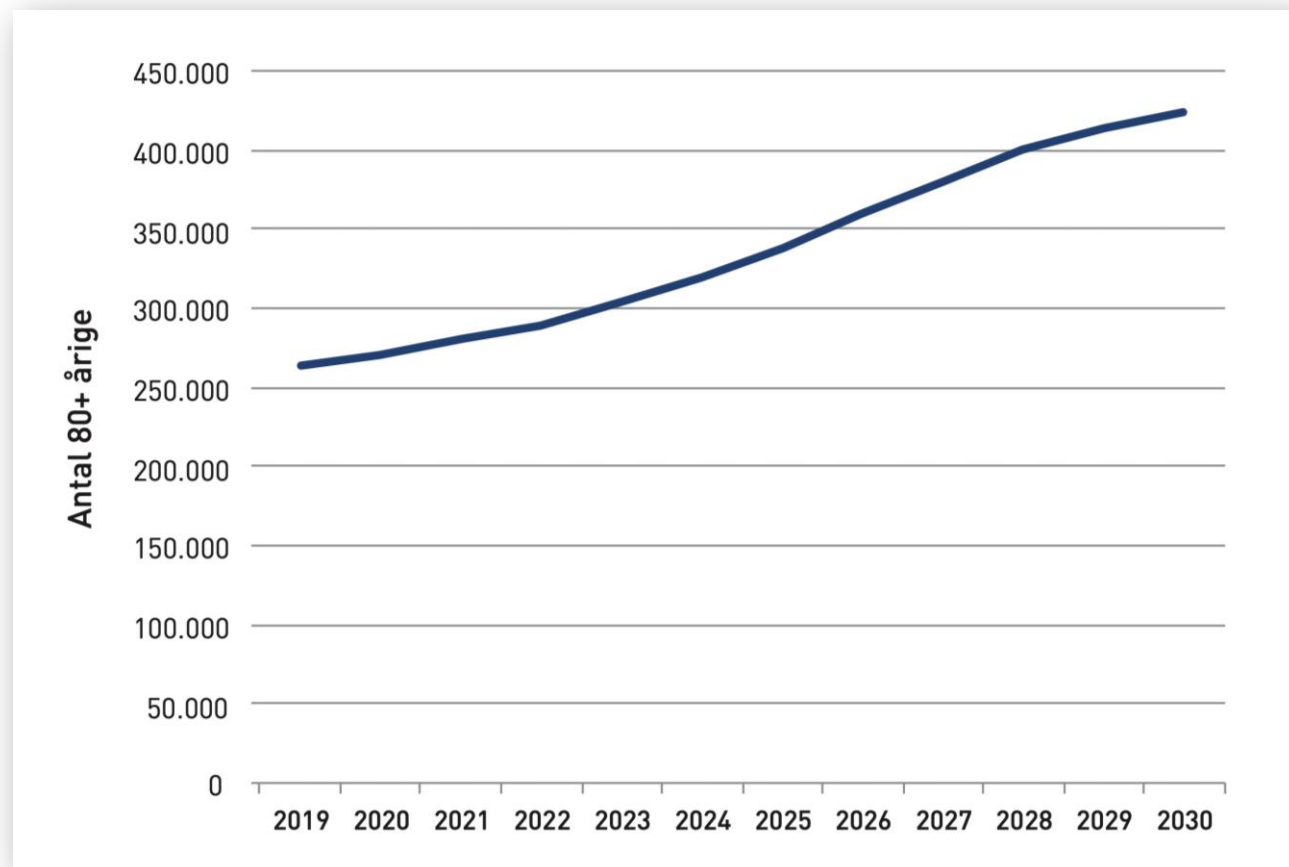

Effekten på Offentlig saldo

Men flere ”ældste ældre”

- Frem mod 2030 stiger antallet af 80+årige fra 264.000 til 425.000 personer – en stigning på 161.000 personer eller 61%
- En udvikling, der vil have store konsekvenser for omfanget af ældre medicinske patienter, mennesker med demens og behovet for hjemmehjælp og plejeboliger

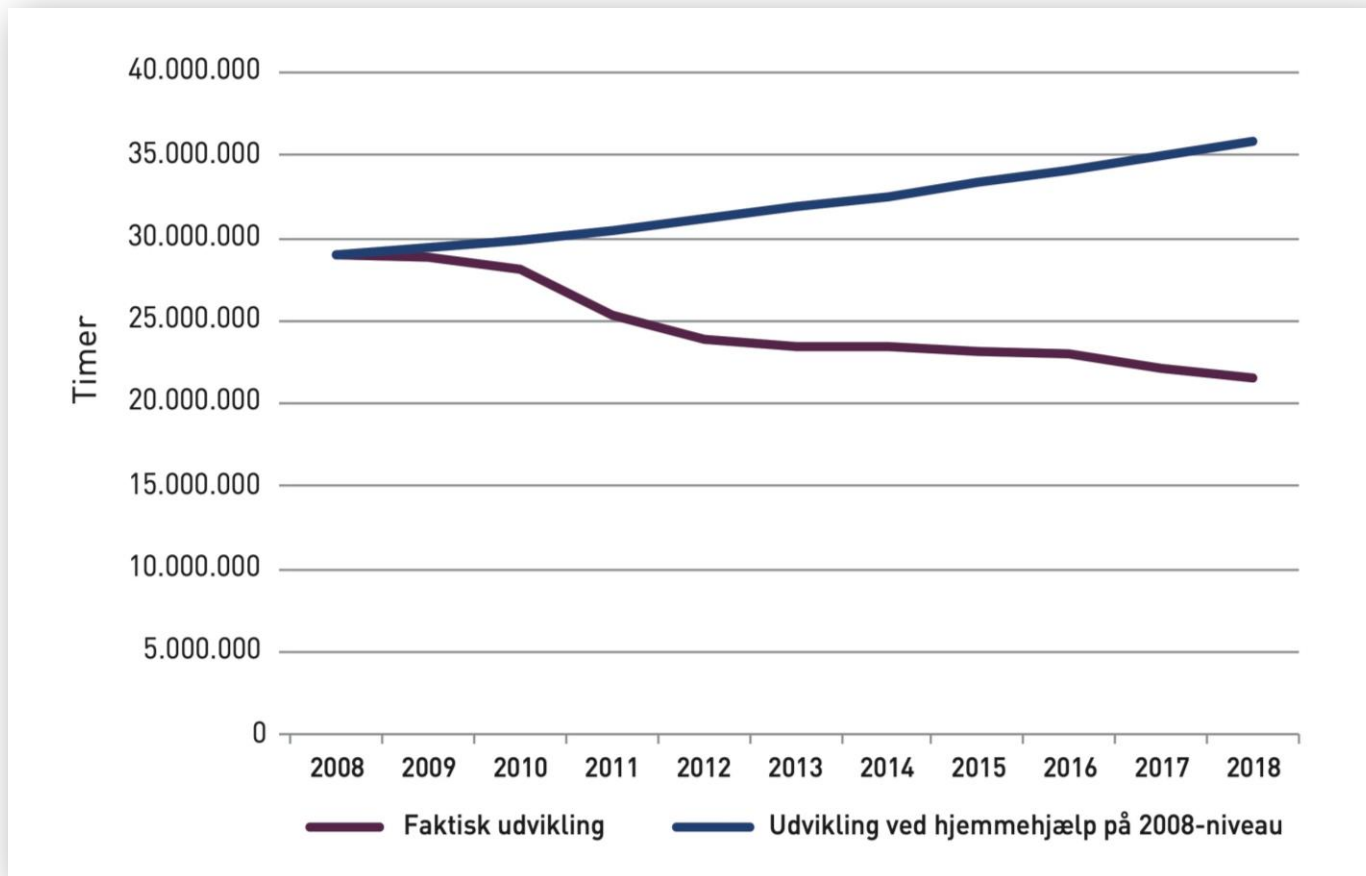
NEW DEAL – krise og tid til forandring

- Roosevelt skabte New Deal under tredivernes krise i USA. Arbejdsløsheden var rekord høj (35 %), der var flere bankkrak, og generelt var samfundet i delvis opløsning.
- I ældreplejen i dag har vi en tilsvarende krise. 38 % er ”**hjemmehjælpssløse**”, svarende til over 73.000 svækkede ældre, der ikke får nogen form for hjælp. I nogle kommuner kan man kun få bad hver 14. dag eller rengøring hver 4. uge (i Assens ville de kun give hver 5. uge). Vi kalder det for ”**Hjælp Forbi**”.

Hjemmehjælp – hjælp forbi!

- Over 73.000 svækkede ældre får ikke hjælp trods behov
- På 10 år er antallet af svækkede ældre uden hjælp vokset med 50%
- Der er flest svækkede ældre uden hjælp i de laveste sociale indkomstgrupper
- På 10 år er der skåret 7,5 mio. hjemmehjælpstimer trods flere ældre
- Hvis man tager højde for væksten i ældre, er det reelle fald siden 2008 på 14,3 mio. timer.
- Rapport fra Sundhedsstyrelsen samt VIVE's undersøgelse viser, at udviklingen ikke kan forklares med sund aldring eller hverdagsrehabilitering.

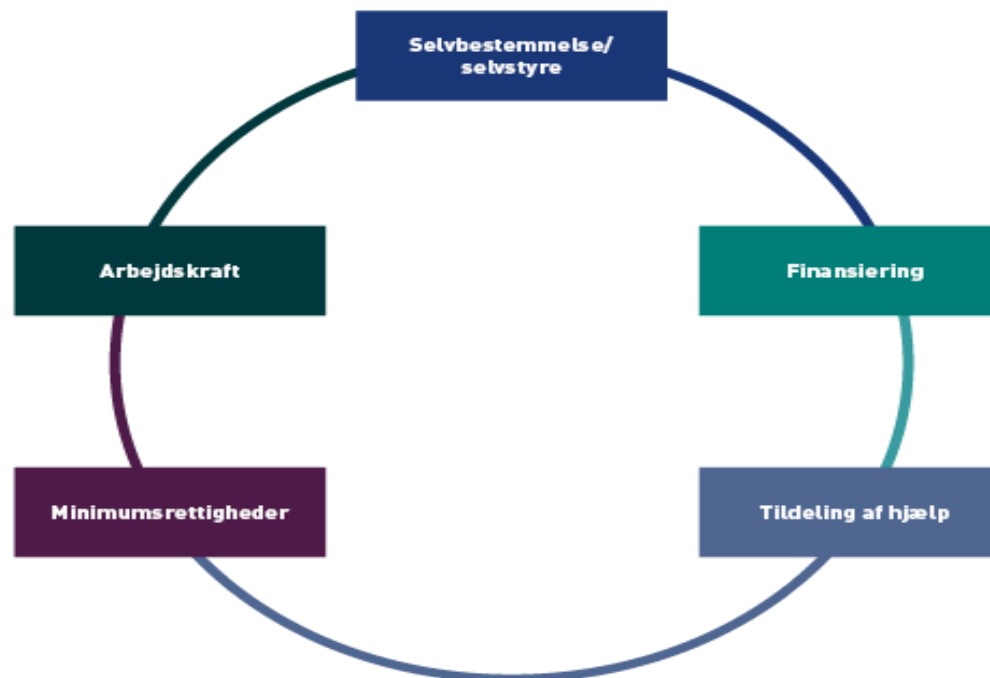

NEW DEAL - ældreplejecirkel

Hjemmehjælpsmodtagere har ringe indflydelse på store dele af hjælpens tilrettelæggelse. Hjælpen skal tilrettelægges i samspil mellem hjemmehjælpsmodtageren og hjemmehjælperen. Der skal laves en selvstyrereform, som understøtter dette.

I midten af 2020erne vil der mangle 40.000 medarbejdere indenfor ældreområdet. Stort set alle kommuner har i dag problemer med at skaffe arbejdskraft til området

Der er alt for stor forskel på serviceniveauerne i kommunerne på hjemmehjælpsområdet. Rengøring kan svinge fra 1. gang ugentligt til hver 4. uge. Bad kan være dagligt eller hver 14. dag

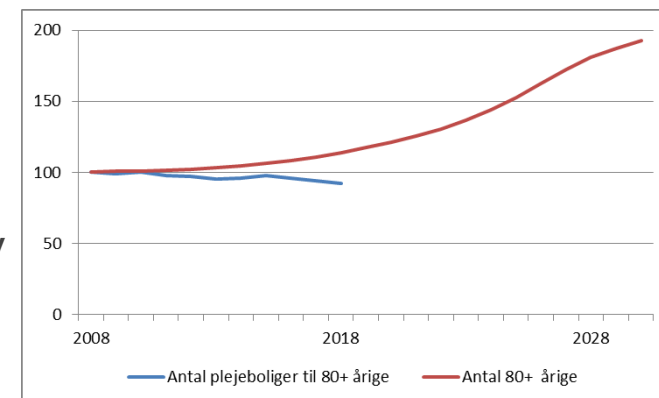

Ældreområdet har fået tilført milliardbeløb via finanslove, men er stadig det område, hvor der er sparet mest i kommunerne til trods for væksten i antallet af ældre. En finansieringsreform skal sikre området mod yderligere udhuling og samtidig sikre, at der tages højde for væksten i ældrebefolkningen.

73.000 svækkede ældre står uden hjælp. Indenfor de seneste 10 år er gruppen vokset med 50 %. Kommunaløkonomiske hensyn er blevet vigtigere end hjælpen til den enkelte.

Behov for flere plejeboliger

- Fra 2008-2018 er antallet af ældre borgere (65+) steget med 263.000. I samme periode er antallet af ældre i plejebolig faldet med cirka 900.
- Med den demografiske udvikling frem mod år 2030, bliver manglen kun endnu mere massiv, hvis der ikke sættes ind nu; Ældre Sagen anslår, at der er behov for 25.000 nye plejeboliger i år 2030.
- Ældre Sagen har overfor relevante ministre og ordførere foreslået:
 - At kommunerne og regeringen udarbejder en national plan for, hvordan det fremtidige plejeboligbehov opfyldes.
 - At der sikres økonomiske rammer til at investere op mod 60 mia. kr. i at bygge nye plejeboliger de kommende 10 år.

Udvikling i 80+-årige og antal plejeboliger (indeks 2008=100)

5 principper for bedre vilkår for Pårørende

- Ældre Sagen samarbejder med bl.a. Dansk Handicap, Danske Patienter, Kræftens Bekæmpelse og en række andre organisationer (pt. i alt 22 organisationer) om at udarbejde **5 principper for bedre vilkår for pårørende**:
 1. Pårørendes retsstilling skal styrkes.
 2. Pårørendes skal anerkendes, inddrages og informeres.
 3. Viden om pårørendes vilkår og støtteindsatser skal sikres.
 4. Helbredsproblemer og social isolation hos pårørende skal forebygges.
 5. Pårørende skal sikres bedre balance mellem familie og arbejdsliv.
- Principperne skal bruges til at lægge politisk pres på for at få en national handlingsplan for pårørende.

Sundhedspolitisk mærkesag

DEN ÆLDRE MEDICINSKE PATIENT

Antallet af 80+ stiger med 150.000 de næste 10 år

Sundhedsudgifter pr. person til 80-89-årige er dobbelt så høje som til 60-69-årige

Gennemsnitsalder 77 år

Har flere samtidige sygdomme

1/3 modtager kommunal hjælp

1/2 er i kontakt med kommunal hjemmesygepleje

Kontakt med egen læge 25 gange pr. år

10 ambulante kontakter med hospital

2 indlæggelser pr. år

Indlæggelser varer i gennemsnit 10 dage

Dagens sundhedsvæsen:

- Kortere indlæggelser
- Forebygge (gen)indlæggelser
- Mere pleje og behandling i kommuner, "det nære sundhedsvæsen"
- Overbelægning på medicinske afdelinger

Ældre Sagen foreslår:

- Investering i sundhedsvæsenet – nultolerance mod overbelægning
- Ny national handlingsplan for den ældre medicinske patient med fokus på overgange mellem hospital, kommune og eget hjem
- Ensartet kvalitet
- Stop for øget brugerbetaling i sundhedsvæsenet i takt med øget behandling i det nære sundhedsvæsen

Tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet

- Aftale om seniorpension til nedslidte seniorer kom i hus i foråret.
 - Nu skal detaljerne på plads – bl.a. besluttes, hvem der skal administrere ordningen og stå for tilkendelsen.
 - Ældre Sagen ønsker: Tilkendelse af seniorpension skal baseres på helbredsoplysninger og være uafhængig af kommunal økonomi.
 - Vi har sammen med Dansk Magisterforening og Yngre Læger fremsendt konkret forslag til politikerne
- Regeringen arbejder på en model for tidlig pension/differentieret pensionsalder. Men det ser svært ud!

Tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet

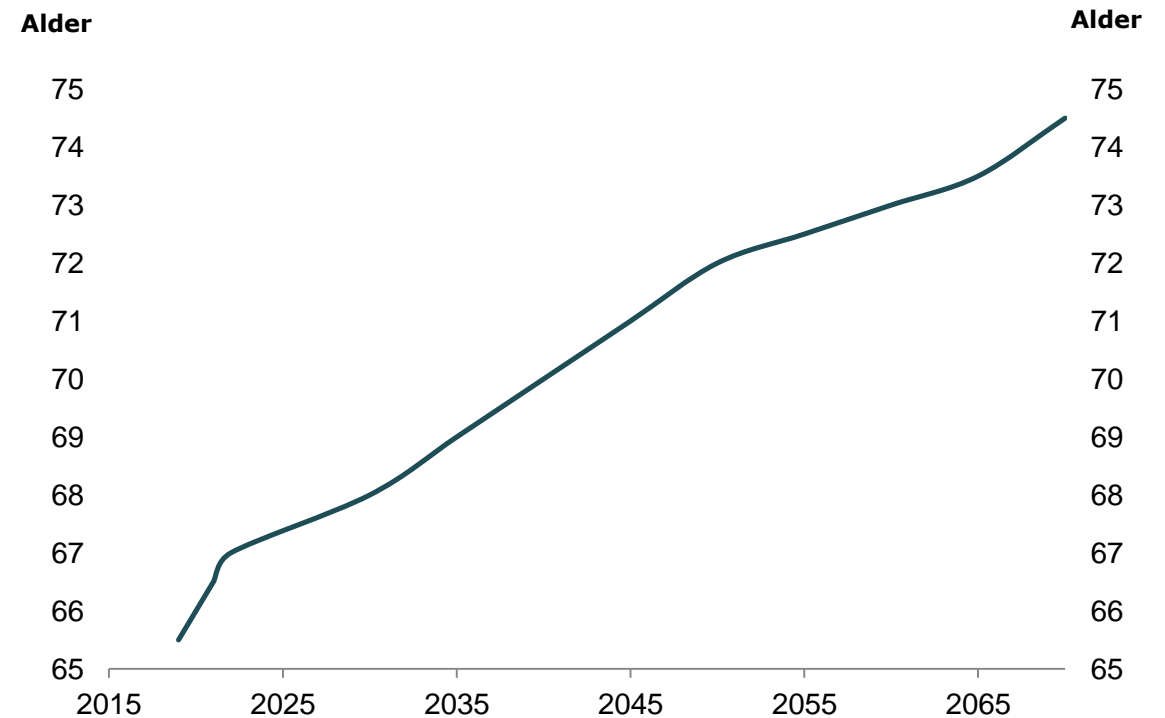
- Diskussionen hænger tæt sammen med velfærdsaftalen, som skal genbesøges i 2020. Her skal det aftales, om folkepensionsalderen skal stige fra 68 til 69 år i 2035.
- Ældre Sagens holdning: Man skal kunne gå rask på pension. Når folkepensionsalderen skal forhøjes næste gang, forudsætter det, at:
 - helbredet hos befolkningen følger med den stigende levealder.
 - alle samfundsgrupper oplever højere levealder og bedre helbred i seniorårene.
 - arbejdsmiljøet forbedres, så nedslidningen på arbejdsmarkedet reduceres markant.
 - arbejdsgiverne indkalder seniorer til jobsamtale – og ansætter dem – helt på linje med andre aldersgrupper.
 - der er plads til seniorerne og deres individuelle livssituation på arbejdsmarkedet.

Kommission om tilbagetrækning og nedslidning

DEL AF AFTALE OM RET TIL SENIORPENSION FOR NEDSLIDTE

- Får bl.a. til opgave at undersøge konsekvenser af den stigende pensionsalder efter 2040
- Fokus på fordele og ulemper ved anciennitetsbaserede modeller for tidligere tilbagetrækning
- Kan anbefale eventuelle lempelser med virkning fra 2040, såfremt finanspolitikken er holdbar
- Sammensætning aftales med forligspartierne (V, LA, Kons., DF og RV)
- Skal afslutte sit arbejde senest i 2021

Folkepensionsalder nu og fremover

Anm.: I 2019 er folkepensionsalderen 65,5 år. Folkepensionsalderen, som er 68 år fra 2030, er vedtaget af Folketinget. Folkepensionsalderen fra 2035 og frem er skøn og skal først vedtages af Folketinget

Seniorer på arbejdsmarkedet

- Seniortænk tanken fortsætter (foreløbigt frem til november).
 - Nedsat af VLAK-regeringen og DF i foråret 2018 – fortsætter under den nye regering
 - Har til formål at fremme, at flere bliver længere på arbejdsmarkedet, bl.a. ved at se på og komme med anbefalinger til, hvordan seniorers muligheder for at fortsætte på arbejdsmarkedet kan forbedres
 - Tre hovedtemaer i tænketanken: Hurtigt tilbage i job, et langt og godt arbejdsliv samt tilbagetrækningsvalg
- Ældre Sagen anbefaler bl.a., at retten til dagpenge kan fortsætte efter folkepensionsalderen.

Tanker om fremtidens folkepension – fleksibilitet i stedet for differentiering

- Vi foreslår regeringen at undersøge ændringer, der sikrer:
 - at alle har en pensionsordning til supplement af folkepensionen.
 - at alle har mulighed for at trække sig tilbage før folkepensionsalderen, dvs. universel ret frem for særrettighed, men med et STÆRKT incitament til at fortsætte på arbejdsmarkedet.
- Ældre Sagen foreslår, at alle skal bidrage til en pensionsordning. For de, der ikke har en indkomst eller har meget lav indkomst, betaler staten "bidraget".
- Personer, der i dag indbetaler bidrag på ca. 10 % til en arbejdsmarkedspension, skal ikke betale mere.
- De, der ikke betaler i dag, skal betale 10 % af indkomsten op til et loft til en pensionsordning eller til en offentlig NDC-ordning, der også dækker overførselsindkomstmodtagere.

Idé

- Alle skal have mulighed for at trække sig tilbage fem år før folkepensionsalderen og få udbetalt folkepension, ATP og arbejdsmarkedspension.
- Pensionen nedsættes efter en trappe, så den er lavest ved udbetaling 5 år før pensionsalderen og stiger jo tættere man er på pensionsalderen.
- Der indføres et "tilbagetrækningsvederlag" for at undgå, at nogle pensionister med lav opsparing kommer under "fattigdomsgrænsen" – det har fx været problemet i Sverige, hvor pensionen kan udbetales fra 61 år, men ikke nødvendigvis nok til, at pensionisten kan leve af den.
- Med tiden vil højere pensionsopsparing betyde, at behovet for et særligt supplement forsvinder/bliver mindre.

Folkepensionen

- Folkepensionen er grundelementet i de fleste folkepensionisters økonomi, og det vil den blive ved med at være. **Så folkepensionen skal bevares!**
- Folkepensionen skal sikre balance mellem forskellige hensyn:
 - Forsørgelsesgrundlag for de økonomisk dårligst stillede – ingen folkepensionister under fattigdomsgrænsen. På nær enkelte brøkpensionister, dvs. har boet i Danmark i mindre end 40 år.
 - Det skal kunne betale sig at spare op i en pensionsordning
 - Give incitament til at have arbejdsindkomst ved siden af folkepensionen og at forblive på arbejdsmarkedet

Økonomien for en folkepensionist

- Der er store forskelle på folkepensionisternes økonomi, og forskellene er stigende.
- De økonomisk dårligst stillede har en indkomst på minimum 176.000 kr. årligt (enlig), dog kun 159.000 kr. hvis man har en likvid formue på over 87.900 kr.
- Dertil kommer boligydelse og tillæg til folkepensionister med lav indkomst og/eller formue. Disse kan have stor betydning for den enkeltes økonomi.
- En enlig folkepensionist, der kun har atp, kan inkl. boligydelse m.v. komme op på en indkomst svarende til ca. 280.000 kr. før skat.
- Endvidere er der mulighed for en årlig arbejdsindtægt på op til 100.000 kr. uden modregning.
- Til sammenligning er kontanthjælpen for en enlig på 137.000 kr., og kontanthjælpsloftet er på 166.000 kr.
- Danmarks Statistiks mål for fattigdomsgrænsen var på ca. 120.000 kr. i 2017

Effekten af initiativerne i FL19

- Initiativernes formål:
 - Rette op på uretfærdigheder: 1) Samspilsproblem for nuværende pensionister og 2) udhuling af folkepensionen i forhold til lønudviklingen
 - Øge incitamentet til at arbejde ved siden af folkepensionen
- Formålet har ikke som sådan været et generelt løft af folkepensionen på kort sigt.
- Det helt afgørende: Folkepensionen er fremadrettet "realløns-sikret". Det lykkedes at få afskaffet satspuljefradraget
- Gevinsterne er ikke ligeligt fordelt. De går primært til de "samspilsramte", dvs. dem som er ramt af modregning pga. egen opsparing (på kort sigt) og til dem, der har arbejdsindkomst eller har en ægtefælle med høj indkomst.
- Gevinsterne vil stige over tid (for dem, der ikke får så stor gevinst i 2019).

De samlede gevinster af FL19

- Initiativerne giver et pænt løft til folkepensionisterne – især på lang sigt.
- Finansministeriets skøn for løft i folkepensionisternes disponible indkomst som følge af finanslovens initiativer:

	2019	2025
Mia. kr. efter skat	1,5	2,7
Kr. per folkepensionist	1.400	2.500

- Ifølge ATP giver initiativerne et samlet løft i udbetalingerne til folkepension på 3,2 mia. kr. (før skat) i 2019.

Ejendomsvurdering

- Ny ejendomsvurdering
- Ejendomsskatter
- Andre skatter

Ældres lånemuligheder

- Lånereglerne er strammet efter finanskrisen. Det var nødvendigt
- Vi får mange henvendelser fra medlemmer, der får afslag på lån/ikke kan få "forlænget" afdragsfrihed, men der er ikke nogen statistik over problemets omfang
- Vi mener, at ældre, som ofte ikke har nogen stor arbejdsmarkedspension, skal have mulighed for at bruge nedsparing i faste ejendom som pension, så længe der er sikkerhed for lånet, så det ikke udgør en risiko for realkredit/bank
- Det virker som om, at Finanstilsynet lægger en meget hård linje, og at bankerne hellere vil sige nej til en pensionist med god sikkerhed end få kritik fra Tilsynet
- Reglerne er uklare. ÆS har skrevet til Tilsynet i februar med spørgsmål om reglerne for vækstområder – uden svar
- Erhvervsministeren synes at være bekymret for unges muligheder. Vi vil gøre ham opmærksom på låneproblemerne for ældre
- Hvis Finanstilsynets regler ikke er begrundet i risikoen for realkredit/bank, er det et politisk spørgsmål om man skal kunne nedspare, ikke noget embedsmænd skal bestemme ud fra andre pengepolitiske hensyn

Finanslov 2020

ÆLDRE SAGENS FORSLAG

- Nødvendige midler til behandling, pleje og omsorg af ældre skal sikres – både til demografi, nye behandlinger og kvalitetsløft
- Nytænkning af ældreplejen – New Deal. Behov for store og grundlæggende ændringer i hele måden ældreplejen fungerer på.
 - Her og nu:
 - Omfattende rekrutteringsindsats
 - Social omsorg som en del af hjemmeplejen
- 25.000 nye plejeboliger frem mod 2030
- National handlingsplan skal sikre bedre vilkår for pårørende
- Ny national handlingsplan for den ældre medicinske patient
- Mod et demensvenligt Danmark 2025 – midler til at gennemføre og forankre demenshandlingsplanen

Vi er Ældre Sagen

- Engageret indsats fra 20.007 frivillige over hele landet – som jer !
- I leverer en kæmpe palet af medlemstilbud og medlemsaktiviteter
- Vi er nu over 870.000 medlemmer
- Vi er den forening i Danmark, der har de mest loyale medlemmer – vi har en genindløsning på 97,5% !!
- Vi sætter store fingeraftryk på finanslovsforlig mv.
- En holdbar og bæredygtig økonomi
- New deal